

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*.

U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

Heemkundekring Boxtel

Nieuwsbrief - april 2012

Uitnodiging voor onze volgende lezing op dinsdag 24 april 2012 om 20.00 uur in Zaal de Adelaar, Baroniestraat 75 in Boxtel. Deskundige op dit terrein, Rien van de Laar uit Kasteren, zal inleiding houden over de historische en hedendaagse betekenis van het (voor)pootrecht.

Voorpootrecht in de Meierij

Het pootrecht, ook wel voorpootrecht, recht van voorpoting en plantrecht genoemd, is een eeuwenoud recht dat nog steeds bestaat in de Meierij. Het voorpootrecht houdt in dat grondbezitters het recht hebben om bomen te planten, te bezitten en te rooien in de berm van de weg die grenst aan het eigen perceel. Dit oud-vaderlands recht is ontstaan in de middeleeuwen. In documenten uit de 12^e en 13^e eeuw wordt al gewag gemaakt van dit recht. Dit cultuurhistorische fenomeen heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de structuur van het Meierijse landschap en is nog steeds actueel.

Het voor de Meierij unieke (voor)pootrecht verdient aandacht vanwege zijn cultuurhistorische, landschappelijke en hedendaagse betekenis. Het hertogdom Brabant telde oorspronkelijk veel bossen. Toen de bevolking groeide was er een grote behoefte aan hout als bouw materiaal en brandstof. Op grote schaal werden bomen gekapt wat leidde tot ontbossing. De Hertog van Brabant greep in en gaf de eigenaren langs de aan hem toebehorende wegen het recht om in de berm bomen te planten. Bij iedere kap moest de poter belasting betalen, *houtschat* genaamd. Deze belasting is in 1795 afgeschaft. Bij de

totstandkoming van ons Koninkrijk werden de gemeenten eigenaar van de openbare wegen. Vanaf 1838 werden geen voorpootrechten meer gegeven.

De historische pootrechten in het gebied van de Ruilverkaveling Sint-Oedenrode zijn in 1989 door de Landinrichtingsdienst geïnventariseerd. Alle grondeigenaren hebben toen hun rechten kunnen aangeven waarna deze rechten uiteindelijk kadastraal zijn vastgelegd. Iedere die zijn pootrechten toentertijd niet heeft gemeld, heeft zijn rechten verspeeld. De desbetreffende beplantingen zijn sinds 2005 in eigendom en beheer van de gemeente gekomen en op een kaart ingetekend. Hoewel geen nieuwe rechten meer kunnen worden gegeven is het toch interessant om het maatschappelijk belang van het pootrecht deze avond door een deskundige te laten belichten.

Mededelingen

Volgende lezingen op dinsdag 2 oktober, 6 november en 11 december.

De jaarlijkse **bus excursie** op zaterdag 8 september. Op een nader te bepalen zomeravond maken we een kleine excursie naar **Bokhoven** en gaan we een avond wandelen door de **Moerputten**, beide bij 's-Hertogenbosch. Het programma van deze excursies volgt nog.

Wij zijn als heemkundekring lid van de vereniging '**Vrienden van Brabantse Kastelen**'. De vereniging zet zich met onderzoek en activiteiten in voor bestaande en verdwenen kastelen in Brabant. De historische en archeologische onderzoeksresultaten worden gepubliceerd in hun tijdschrift 'Het Brabants Kasteel'. En ze organiseren voor leden elk jaar enkele kasteelexcursies. Voor 20 euro kunt u lid worden. www.brabantskasteel.nl Als u hun tijdschrift wilt inzien, laat het even weten aan de secretaris.

Meer dan 1 miljoen objecten. Dat is het resultaat van een inventarisatie door Erfgoed Brabant van de collecties bij de heemkundekringen in Noord-Brabant. Ook onze heemkundekring heeft meegedaan aan het onderzoek, vastgelegd in de Erfgoedmonitor **Collecties Verzameld**. Het resultaat van het onderzoek geeft inzicht in inhoud, omvang en beheer van de heemkundige collecties. Voor belangstellenden is het verslag bij de secretaris op te vragen.

Het **Oudheidkundig Museum** in Sint Michielsgestel brengt elk half jaar een informatiebulletin uit. Tot voor kort volgeschreven door 'onze' Joop van der Groen. Het informatiebulletin is in te zien via de secretaris. Kijk op hun website www.romeinshalder.nl of ga er gewoon eens heen!

Geïnteresseerd zijn in heemkunde is vaak ook belangstelling hebben voor het eigen verleden. Misschien hebt u er al eens aan gedacht om verhalen van vroeger of uw **levensverhaal** als tastbare herinnering vast te leggen bij een jubileum of voor uw (klein)kinderen. Wie daar hulp bij nodig heeft kan eens kijken op de website van Carolijn van Gorkum www.sprekendeteksten.nl

Wie wat bewaart, heeft wat. Onder de titel Bewaren en Vastleggen onder één dak is afgelopen maand het **Erfgoed Depot** in Riel gestart. Er is een ruime expositieruimte waar allerlei (heemkundige) voorwerpen uit het verleden bewaard worden. Zaterdag 12 mei is een inlooptag voor heemkundekringen, www.bewarenenvastleggen.nl Inlichtingen bij de secretaris.

Onze **website** is door onze webmaster Jos Mandos grondig aangepast en geactualiseerd. Kijk op www.heemkundeboxtel.nl

Secretaris en ledenadministratie: Hanneke van der Eerden, Liempdseweg 3, 5283RB Boxtel, 0411-684586 secretaris@heemkundeboxtel.nl

Penningmeester: Frans van Susante, 0411-678103 penningmeester@heemkundeboxtel.nl
Contributie 20 euro op rekeningnr. 1287.12880 tnv Penningmeester Heemkundigekring, Hendrik Verheeslaan 29, 5283CP Boxtel of contant.